ПАМ'ЯТАЙМО МИНУЛЕ —
200-річчя
НЕЗАЛЕЖНОСТИ ЗСА
100-річчя
АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ
— БУДУЙМО МАЙБУТНЄ

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXIII. Ч. 1. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 2-го СІЧНЯ 1976 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JANUARY 2, 1976 No. 1. VOL. LXXXIII.

ФУНДАЦІЯ УВУ В ЗСА ОДЕРЖАЛА ЧАРТЕР НЕПРИБУТКОВОЇ УСТАНОВИ, ПОЧИНАЄ АКЦІЮ

Після відвідин в УНСоюзі та перед відвідинами в „Свободі". Біля старого будинку УНС, в якому ще тимчасово, перед остаточним перенесенням до нових приміщень, працює видавництво УНСоюзу ,стоять (у першому ряді зліва): проф. д-р Василь Лев, проф. д-р Петро Ґой, проф. д-р Василь Лучків і д-р Іван Марченко. У другому ряді (зліва): ред. Василь Тершаковець, ред. Зенон Снилик, мґр Теодор Воляник, д-р Дмитро Боднарчук, проф. Іван Рудакевич і д-р Олександер Ничка.

Джерзі Ситі. — Оформлена недавно Фундація Українського Вільного Університету на терені ЗСА, зачартерована в стейті Ню Джерзі, одержала повне визнання федерального податкового уряду, як неприбуткова установа, пожертви на цілі якої звільняються від федерального оподаткування — поінформували члени Дирекції цісї Фундації екзекутивних урядовців УНСоюзу та редакторів „Свободи" під час чемностевих відвідин цих установ минулого вівтірка, 30 грудня 1975. У відвідинах взяли участь такі члени очолюваної п. Іваном Буртиком, як головою, Ради Директорів та Екзекутиви Фундації: голова Делеґатури УВУ в Америці проф. д-р Василь Лев, перший заступник голови Фундації проф. д-р Петро Ґой, другий заступник голови д-р Іван Марченко, секретар д-р Д. Боднарчук, фінансовий референт проф. Іван Рудакевич, екзекутивний директор д-р Олександер Ничка та члени Дирекції проф. д-р Василь Лучків і мґр Теодор Воляник. Під час розмов в приміщеннях УНСоюзу і „Свободи" та опісля під час спільного обіду гості інформували:

Ціллю Фундації УВУ в ЗСА є створити постійну фінансову базу для Українського Вільного Університету у висоті одного мільйона долярів .Нагромаджений капітал залишається власністю Фундації і є контрольований вибраними на Загальних Зборах контрольними органами Фундації та федеральним урядом. Лише відсотки з одержаного капіталу дадуть Українській Високій Школі в Мюнхені не тільки можливість існування, але забезпечать свобідний розвій вільній українській науці, так нещадно нищеній на поневоленій Батьківщині.

Членом Фундації, з правом вибирати і бути обраним, може бути кожна особа, організація, товариство чи підприємство, які вплатять найменше сто долярів.

Одинокою фінансовою базою, на якій УВУ може роз-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Зросли поштові оплати

Вашінґтон. — У понеділок, 29 грудня, Федеральний Апеляційний Суд відкинув рішення нижчого суду і постановив, що поштові оплати таки зростуть, починаючи від середи, 31-го грудня. Апеляційний Суд погодився із твердженням Поштової Служби, що без підвишок в оплаті ця Служба кожного місяця матиме 225 мільйонів дефіциту. Але хоча від середи посилка звичайного листа вже коштує 13 центів, замість дотеперішніх 10, а поштова картка тепер коштує 9 центів, заміст 7 центів, то Апеляційний Суд повідомив, що розглядатиме справу вищих оплат ще раз, правдоподібно в січні 1976-го року, і тоді видасть своє остаточне рішення.В середу збільшилися кошти посилок не тільки листів і поштових карток, але також пакунків, приблизно на 10 відсотків.

РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА „СВОБОДИ" ДЛЯ НЕ-ЧЛЕНІВ УНС ВИНОСИТЬ ТЕПЕР $30.00

Згідно з рішенням Головного Екзекутивного Комітету Українського Народного Союзу, передплата „Свободи" в 1976-му році для не-членів УНСоюзу виносить:

річно — $ 30.00
півріčно — $ 16.00
квартально — $ 9.00

Ця підвишка в передплаті для не-членів УНСоюзу подиктована великим збільшенням коштів видавання газети, які зросли майже вдвоє в останніх кількох роках.

Не потребують доплачувати до передплати в дотеперішній висоті (річно 24,00, півріčно —12.00, квартально — 6.50 дол.) хто вже вплатив її, або вплатить повну дотеперішню річну передплату в сумі 24.00 дол до 31-го січня 1976 . Від 1-го лютого 1976 всіх передплатників „Свободи", які до того часу не вплатять повної річної передплати в дотеперішній висоті (24.00 дол.), зобов'язуватиме вже нова висота передплати: 30.00 дол. річно, 16.00 дол. півріčно і 9.00 дол. квартально.

Передплата для ЧЛЕНІВ УНСоюзу залишається в дотеперішній висоті: 7.80 дол. річно і 3.90 дол. пірічно.

Немає змін також у передплаті англомовного „Українського Тижневика", яка залишається у дотеперішній висоті: 2.50 дол. річно від ЧЛЕНІВ УНС, і 6.00. річно від не-членів УНС.

АДМІНІСТРАЦІЯ „СВОБОДИ"

Вол. Чижович членом Президентської Ради Фізкультури

Філядельфія. — Володимир Чижович, колишній визначний український футболіст і кількакратний репрезентант ЗСА, який під цю пору є професором фізкультури і тренером футбольної дружини Філядельфійського Коледжу текстилів і точних наук, був найменований на члена Президентської Ради Фізкультури. Ця Рада, яку очолює колишній астронавт Карсон Конрад, включає визначні особистості американського спортового світу і її головним завданням є виготовляти програми фізичної вправности для населення країни та інформувати періодично Президента в справах фізкультури.

Володимир Чижович

В. Чижович — це колишній змагун УСО „Тризуб", Філядельфія, футбольна дружина якого здобула чотирикратний чемпіонат ЗСА в шістдесятих роках. В. Чижович рівнож заступав краски таких чільних українських клюбів як УСК Ню Йорк, „Україна" Торонто і „Чорноморська Січ" Нюарк. Університетська дружина яку він тренує, є одною з п'ятьох найкращих в країні. В минулому сезоні, під орудою В. Чижовича, ця дружина здобула чемпіонат середньоатлантійських стейтів та на 18 змагань виграла 16, програвши тільки два. В кінцевій табелі університетських дружин вона зайняла четверте місце.

В. Чижович і його дружина Оля з Мидловських є членами УНСоюзу та інших українських організацій.

Президент Форд повернувся до Вашінґтону, відбув нараду в справі припинення тероризму

Вашінґтон. — Президент Джералд Форд у вівторок, 30 грудня, повернувся до столиці з Вейл, Колорадо, де він перевів однотижневі вакації, і ще того самого дня відбув нараду із секретарем транспортації Віллямом Колманом і рядом дорадників щодо встановлення нових заходів, які запобігли б таким терористичним діям як вибух бомби на нюйоркському летовищі Ля Ґвардія минулого понеділка, в наслідок чого зґинуло 11 осіб, а 75 було поранено. На доручення Президента створено спеціяльний дорадчий комітет, який має за завдання до 9-го січня або й раніше передати Білому Домові рекомендації щодо припинення подібної терористичної діяльности. У вівторок президент Форд і його дорадники вже обговорили кілька можливих заходів, а саме: збільшення охоронного персоналу в тих частинах летовищ, де находиться баґаж, частіша перевірка шафок, в яких пасажири за 25 центів залишають свої валізки, а також була обговорена пропозиція, щоб ключі до таких шафок одержували тільки ті пасажири, баґаж яких перевірено раніше, та щоб пасажири не держали ключів від шафок при собі, але передавали їх на збереження до центрального пункту і одержували їх тоді, коли забирали б свій баґаж. Президент Форд і його дорадники думають, що ці заходи до якоїсь міри запобігли б підкладенню бомб, бо, як відомо, бомба на летовищі Ля Ґвардія саме вибухнула в такій шафці.

Щодо самого вибуху на нюйоркському летовищі, то поліційні чинники досі ще не знають хто підклав цю бомбу, яка складалася із 25-ох кусків динаміту і яка дуже ушкодила це летовище. Летовище було закрите до вівтірка вечора, але тепер вже функціонує майже нормально.

Румунська комуністична партія відбула свій пленум

Букарешт, Румунія. — Совєтська пресова аґенція ТАСС інформує, що 17-го грудня 1975 р. закінчився тут Пленум Центрального Комітету Комуністичної партії Румунії, який схвалив економічні та соціяльні пляни розвитку країни і проєкт державного бюджету на 1976 рік. Пленум розглянув також „деякі міжнародні питання", прийняв постанову „про зовнішню політику держави, яка схвалює діяльність Комуністичної партії і уряду на міжнародній арені, спрямовану на розвиток відносин братерської дружби і співробітництва з усіми соціялістичними країнами, що служать справі миру і соціялізму в усьому світі, торжеству боротьби всіх антиімперіялістичних сил". В інформації далі сказано, що Пленум висловився також за дальше розширення відносин Румунії з країнами, які розвиваються, і позабльоковими країнами, а також відносин з розвинутими капіталістичними країнами в дусі мирного співіснування". В інформації ТАСС ні словом не згадується, що учасники Пленуму кількакратно у виступах підкреслювали про „окремий шлях Румунії до комунізму", про „спроби тиску центрів" і про підривні дії „деяких дипломатів на території Румунії" — як про це інформують західні кореспонденти.

Помер Іван Гармич, кол. секретар 230-го Відділу УНС

До Головної Канцелярії наспіла вістка, що 23-го грудня 1975 р. помер на 86-му році життя Іван Гармич, колишній довголітній секретар 230-го Відділу УНСоюзу в Янґставні, Огайо, відданий працівник на союзовій ниві та жертвенний член української громади.

Бл.п. Іван Гармич народився в 1889 році в селі Брониця, повіт Дрогобич, в Західній Україні. Став членом УНСоюзу в 1920 році і цікавився долею УНСоюзу та української справи до кінця свого трудолюбивого життя. Осиротив дві доні, Анну та Олену, і місцеву українську а зокрема союзову громаду.

ЗАПОВІДАЮТЬ НОВІ РЕПРЕСІЇ В УКРАЇНІ В ЗВ'ЯЗКУ З ОБМІНОМ ПАШПОРТІВ

Стокгольм (УСІ „Смолоскип"). Сюди дісталися інформації про нову пашпортну систему в СССР, а в тому і в Україні. Згідно з одержаними з України інформаціями, обмін пашпортами починається в СССР 2 січня 1976 року і буде тривати до 1981 року. (На цю тему у вчорашньому виданні „Свободи" було зреферовáне інтерв'ю міністра внутрішніх справ Української ССР І. К. Головченка з кореспонденткою київського журналу „Україна", Зінаїдою Кривобок). Обмін цей є в основному спрямований на боротьбу з рухом опору, зокрема в Україні й інших національних республіках СССР. Хоч нові пашпорти буде видавати Міністерство Внутрішніх Справ (МВД) то основну контролю в політичних справах і рекомендаціях задержує за собою Комітет Державної Безпеки (КҐБ). На цьому тлі, згідно з одержаними тут інформаціями, дійшло до зудару між головою КҐБ в Україні В. В. Федорчуком і міністром внутрішніх справ (МВД) УССР І. Х. Головченком.

Іван Головченко

В Києві поширилася вістка, що В. Федорчук закинув І. Головченкові, який є рівночасно членом Спілки Письменників України і співавтором (разом з О. Мусієнком) відомої книжки „Золоті ворота" (появилася в Києві в 1962 році) — „націоналістичний ухил" у цій книжці „ідеалізацію" ролі деяких українських націоналістів, які прибули до Києва в 1941 році після відступу Червоної Армії. Книжка ця, хоч не була піддана офіційній критиці, на вимогу В. Федорчука була знята з кінцем 1975 року з бібліотек України і вилучена з обігу.

Конфлікт між В. Федорчуком й І. Головченком, двома найбільш відданими політиці Москви в Україні наставниками, заповідає чистку в органах МВД і навіть можливість усунення самого Головченка. Щоб запобігти цьому, І. Головченко підготовляє видачу пашпортів в Україні зі своєрідною кампанією проти руху опору, яка має супроводитись самокритичними виступами колишніх учасників українського підпілля та засудження їхнього минулого. Ідуть посилені намагання „людей Головченка" довести до покаяних заяв хоч декого з теперішніх українських політичних в'язнів.

В 1960-их роках, коли І. Головченко займав важливі позиції в органах КҐБ, він уславився своїми методами психологічних тортур, які довели деяких визначних учасників українського підпілля до покаянних заяв, зокрема тих, які вже були відбули своє ув'язнення або які були амнестовані в 1957 році.

Щоб одержати новий пашпорт, кожна, зокрема репресована колись особа, мусить відбути розмову з МВД, а на вимогу Федорчука, також з представником КҐБ.

Тут одержано опис нового пашпорту: він відрізняється від попереднього своїм малиновим кольором. На титульній обкладинці золотими літерами видрукований герб Совєтського Союзу. Під гербом напис російською мовою „паспорт" а зверху „СССР". Пашпорт, згідно з новою постановою, є призначений на ціле життя людини: в ньому МВД буде лише вклеювати фотографію власника в його 16, 25 і 45 років.

Без пашпорту людина не може ані приписатись в жадній місцевості СССР, ані подорожувати, ані одержати працю. Здержання чи відложення видачі пашпорту репресованим і звільненим з ув'язнення особам має бути новим засобом шантажу і репресивних заходів супроти інакшедумаючих.

В Ню Йорку відбулася демонстрація в обороні Буковського

Ню Йорк. — У вівторок, 30 грудня, коло 40 осіб демонструвало коло місії Совєтського Союзу до Об'єднаних Націй, протестуючи проти переслідування совєтськими властями російського науковця-дисидента Володимира Буковського, який тепер перебуває у Владимірській тюрмі, але раніше довгі роки перебував у закладах для умовохворих. Демонстрація відбулася в день, коли Буковському сповнилося 33 роки життя. У цій демонстрації взяли участь визначні американці із мистецького світу, наприклад, актриси Селест Голм, Теммі Граймс, Джералдін Фітцджералд, драматург Едвард Албі, письменник Роберт Мессі та інші. Вони інформували прохожих про недолю Буковського та інших політичних в'язнів у Совєтському Союзі, а також вимагали, щоб Москва звільнила політв'язнів і респектувала людські права своїх громадян. Як відомо, Буковський в подробицях описав знущання совєтських властей над дисидентами, зокрема над тими, яких запроторюють до закладів для умовохворих. Влітку 1975 р. В. Буковський вислав відкритого листа до Алєксєя Косиґіна, прем'єр - міністра СССР, в якому натаврував Москву за її політику русифікації та заявив свою солідарність із українськими, вірменськими, жидівськими та іншими націоналістами, які змагаються за збереження їхніх мов, культур, традицій тощо, вимагаючи для них повного права на незалежність.

ГОЛОДІВКОЮ ВІДЗНАЧИВ ДЕНЬ УРОДИН БУКОВСЬКОГО

Ню Йорк. — Ніколай Теґанов, який у вересні 1975 р. приїхав з СССР на сталий побут до ЗСА, відзначив 30-грудня цілоденною голодівкою біля Об'єднаних Націй день народин Володимира Буковського, який довгі літа карається в совєтських тюрмах і концтаборах. Ціллю цієї демонстрації, сказав Теґанов, є звернути увагу західньої публічної опінії на справу Буковського та Ігоря Огурцова, також в'язня в совєтському концтаборі.

АНТИКОМУНІСТИЧНА ЛІҐА НАРОДІВ АЗІЇ ВІДБУЛА КОНФЕРЕНЦІЮ, ЗАСУДЖУЄ ДЕТАНТ

Токіо, Японія (АБН). — У першій половині грудня 1975 р. тут відбулася дванадцята з черги Конференція Антикомуністичної Ліґи Народів Азії (АПАКЛ) з участю представників: Австралії, Гонг - Конґу, Індії, Індонезії, Йорданії, Японії, Качінлянду, Макао, Нової Зеляндії, Китайської Республіки, Корейської Республіки, Філіппін, Сінгапуру, Сауді Арабії, Сірі Лянка, Тайлянду, Туреччини і В'єтнаму, а в характері гостей-спостерігачів в конференції взяли участь представник АБН і України (мґр Слава Стецько), Бразилії, Мехіко та 11 інших країн і організацій.

Мґр Слава Стецько

В результаті Конференції в дні 10-го грудня 1975 р. схвалено спільний комунікат, в якому засуджується політику детанту та ставиться вимогу розвалу комуно-московської колоніяльної імперії, як найбільшої загрози для світового миру.

На початку Комунікату відмічається зріст руху АПАКЛ, зокрема у зв'язку з провалом політики детанту і бажанням народів самим суверенно рішати про свій життєвий шлях. Зокрема азійські народи є рішені захищати свою спільну безпеку.

Конференція АПАКЛ підкреслює, що політика детанту сприяє поширенню комунізму і зовсім не означає стримання комуністичної аґресії. Конференція підкреслює повну невдачу політики рівноваги сил і кооперації з комунізмом. Вона зазначує, що антикомуністичні настрої зросли, а майбутнє принесе ще гострішу боротьбу поневолених народів відзискати свою свободу й незалежність... Спроба урядів вільних держав заступити конфронтацію переговорами, чи концепцією рівноваги сил — виявилася побожним бажанням і створила лище хаос у міжнародному аспекті. Російські і китайські комуністи перетворили ОН на свій пропаґандивний і політичний форум, понизивши престиж ЗСА і зробивши з ОН свій інструмент політичної дії. Совєтська Росія, заініціювавши Европейську Конференцію Безпеки, використала її у свою користь. Вільні нації визнали результати російської аґресії як незмінний факт. Поневолені народи за залізною заслоною тим чином пограбованої їхньої волі й незалежности. Москва постійноламає договори про обмеження зброєння поширює насильно свою експансію на Латинську Америку й Африку...

ЗСА зазначують, що передумовою детанту є свобода. ЗСА обмежують свою фінансову допомогу ОН. Чіле доконало революційних кроків у напрямі свободи й справедливости, ліквідуючи

(Закінчення на стор. 3-ій)

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

РІЗДВЯНІ ПЕРЕДАЧІ „ГОДИНИ УКРАЇНСЬКИХ МЕЛЬОДІЙ"

Вашінґтон. — Роман Маринович, власник радіо і телевізійних передач „Година Українських Мельодій", інформує, що в навечеря Різдва Христового, 6 січня 1976 р. передаватимуться слідуючі спеціяльні різдвяні передачі: Ню Йорк о год. 10-й вечора і на Різдво о год. 7-й ранку з радіостанції WHBI-FM, хвиля 105,9; Вашінґтон — о год. 10-й вечором з радіостанції WGTS-FM, хвиля 91,9 і Чікаґо — год. 4-та по полудні, радіостанція WEAW-AM, хвиля 1330.

КОЛЯДИ В КОННЕКТИКАТ

Гартфорд, Конн. — В навечеря Різдва Христового, 6-го січня 1976 р. радіостанція „Фестиваль Золотих мельодій" WXLS — 98,Hartford - Willimantic, передаватиме українські коляди з рамени Товариства Оборони Традицій та Правопорядку ПУКЦеркви. Програму, яка триватиме від год. 8-9 вечора, підготовив Андрій Луцик з Ветерсфільд, Конн.

РІЗДВО В ГАНТЕРІ

Гантер, Н. Й. — Церковний Комітет інформує, що в навечеря Різдва Христового в дні 6-го січня 1976 р. о год. 7.30 вечером тут в церкві св. Івана Хрестителя буде відправлена Свята Літурґія, в якій можуть взяти участь постійні мешканці Гантеру й околиці чи приїжджі гості.

ДОПОВІДЬ АНДРІЯ ЧИРОВСЬКОГО В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Заходами Управи Відділу Товариства за Патріярхальний Устрій УПКЦеркви тут в суботу, 3-го січня 1976 р. о год. 5-й по полудні в приміщенні УНДому при 2-й евені Андрій Чировський, молодий студент теології в Римі, виголосить інформаційну доповідь на тему: „Український Католицький Університет — конечність для кожного українця". Крім того, члени Управи Відділу інформуватимуть про пляни праці і найновіші події в нашій Церкві. Після доповіді й інформацій будуть запити і дискусія.

МИСТЕЦЬКА ВИСТАВКА ВОЛОДИМИРА БАЛЯСА

Ню Йорк. — Об'єднання Мистців Українців в Америці інформує, що в неділю, 4-го січня 1976 р. о год. 1-ій дня тут в ґалерії ОМУА при 149 2-га евеня відбудеться відкриття виставки ліноритів Володимира Баляса. Виставка триватиме до 18-го січня включно і буде відкрита в будні від 6-8 та в суботи й неділі від 1-8 вечором.

ДИСКУСІЙНІ СХОДИНИ НА МОВНІ ТЕМИ

Ню Йорк. — В суботу, 10-го січня 1976 р. тут о год. 3-й по полудні вУНДомі при 2-й евені (домівка ОДВУ ч. 22), відбудуться дискусійні сходини, на яких інж. Кость Церкевич виголосить реферат на тему: „Доповнення до статті — пекучі проблеми в українській мові". Сходини скликає Управа Наукового Дослідчого Товариства Української Термінології. У програмі передбачається зустріч членів редакційної колеґії словника з гостями.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли; незамовлені матеріяли повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресований коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

З Новим Роком!

Від давен-давна вже так водиться, що з Новим Роком рідні, приятелі і знайомі складають собі відповідні побажання, починаючи від найголовнішого в житті кожної людини: щастя, здоров'я... Побажаймо ж собі того щастя, здоров'я і ми всі, як громада і нарід. Але, щоб не трапилось таке, як у дотепі про двох приятелів, з яких один побажав другому того всього, що він йому бажає, і той зразу обурився, мовляв: „о, знов зачіпаєшся!", то й згадаймо бодай про головніше, чого нам усім побажати б собі, крім традиційного щастя, здоров'я.

Очевидно, що найбільше, чого нам усім до щастя, крім здоров'я, потрібно, це волі для нашого народу. Ця воля і незалежність зразу ж розв'язали б і більшість наших „діяспоральних" проблем. Пригадуємо, як свого часу тодішній державний секретар ЗСА Джон Фостер Доллес, відповідаючи на докір української делегації, що Америка визнала державу Ізраїль за два тижні, але Української Народньої Республіки в 1918-му році взагалі не хотіла визнати, коротко і дуже переконливо заявив: якщо б ця Республіка заіснувала сьогодні, то уряд ЗСА не отягався б з її визнанням не то два тижні, але навіть 24 години. Згадуємо про це для прикладу, що з хвилиною заіснування справді вільної і незалежної української держави, наша діяспора не потребувала б турбуватись навіть такими вітальними тепер українськими справами, як патріярхальне завершення Помісної Української Католицької Церкви, як репрезентація України в Об'єднаних Націях, не кажучи вже про такі справи, як українські політичні в'язні, русифікація та безліч інших жорстоких наслідків поневолення і окупаційної влади. Отже, наше перше і головне побажання з Новим Роком, це воля і незалежність України, бо це включає і всі інші найкращі наші побажання для громади і народу.

З цього і логічне чергове побажання-висновок: щоб в Новому Році ми вчинили направду все можливе, все, що в наших силах і спроможностях, щоб приспішити день здійснення нашого першого і головного побажання!

На щастя, на здоров'я, на той Новий Рік!

Вони її знають

Це правда, що між Совєтським Союзом і комуністичним Китаєм тепер існує ворожнеча й антагонізми, але також факт, що між ними довгі роки існувала велика дружба і співпраця, отже червоний Китай мав повно нагод пізнати свого московського „протектора" й „опікуна" — як кажуть — до самого споду. Тому і теперішня китайська оцінка Совєтського Союзу та його політики і плянів заслуговує на окрему увагу.

Минулого понеділка „Гсінгуа", офіційне пресове агенство комуністичного Китаю, називаючи Совєтський Союз „головним джерелом загрози війни" та окреслюючи совєтських лідерів як „архизлочинців" і „соціял-імперіялістів", які стараються здобути контролю над Анґолою і пробують встановити свою гегемонію в інших частинах світу, також подало влучну оцінку теперішньої політики детанту між СССР і ЗСА, заявляючи, що Москва інтерпретує цю політику як роззброєння з боку ЗСА, а розбудову власної мілітарної сили, головним чином збільшенням воєнної фльоти та різного роду зброї, атомової і звичайної.

Авторитетна заява китайського пресового аґентства — це ще одно ствердження, що Москва, безперервно балакаючи про нібито „взаємокорисність" політики детанту, тільки старається відвернути увагу ЗСА та інших країн вільного світу від своїх аґресивних плянів і від факту, що детант досі приносить користь майже виключно тільки Совєтському Союзові. Відрадним явищем є те, що із кваліфікованим твердженням китайських комуністів починає погоджуватися все більше американських законодавців, політичних і громадських діячів, інтелектуалістів тощо. Як недавно писав впливовий „Ню Йорк Таймс", прихильники політики детанту тепер в ЗСА є „в дефензиві". Навіть сам державний секретар Генрі Кіссінджер, який раніше говорив, що детант є „запорукою миру", тепер тільки каже, що цю політику треба продовжувати з уваги на те, що ніби „нема іншої альтернативи". Отже, навіть Кіссінджер до якоїсь міри розчарований тим, що політика детанту не дала сподіваних наслідків, тобто загального відпруження у відносинах Заходу із Сходом, бо напевно сам побачив, що Москва використовує цю політику для поширення своїх впливів в Африці, зокрема в Анґолі, в Західній Европі, головним чином у Португалії, загострює антагонізм між народами Близького Сходу та, говорячи постійно про потребу „міжнародної розрядки", в той самий час нарушує договори про обмеження атомової зброї.

Проте, зрозуміння совєтської інтерпретації детанту — це одна річ, але тільки вчасна протидія Заходу, зокрема ЗСА, може запобігти тій совєтській гегемонії, проти якої перестерігають китайські комуністи. Вони ж Москву добре знають.

Одинадцять жінок – членів Палати Репрезентантів ЗСА поїхали до Китаю

Вашінґтон. — В неділю, 28-го грудня 1975 р. 11-членна делеґація жінок — членів Палати Репрезентантів, виїхала до Китайської Народної Республіки. В групі знаходяться конґресменки: Марґарета Геклер, республіканка з Массачусетс, демократки Белла Абцуґ з Ню Йорку, Карін Боґґс з Луізіяни, Кардис Коллінс з Іллінойс, Елізабет Гольцман з Бруклину, Гелен Майнер з Ню Джерзі і Ґледіс Нун з Меріленду. В часі зупинки в Каліфорнії до групи долучаться ще демократки Айвон Братвейт Берк з Каліфорнії і Патриція Шредер з Колорадо, а на Гаваях Петсі Мінк. Міллісент Фенвік, республіканка з Ню Джерзі, долучиться до групи в Токіо, бо вона під теперішню пору перебуває з візитою в Японії.

Володимир Мацьків

РІДНА КУЛЬТУРА І НАША МОЛОДЬ

Кожний нарід, який хоче існувати та не загинути марно, присвячує усі свої сили на те, щоб обороняти свої кордони від ворогів та розвивати свою культуру. Для народів, що з різних причин затратили свою самостійну державу і не мають змоги обороняти своїх границь, не лишається нічого, як всіми силами та щораз більшою послідовністю обороняти свою рідну культуру від ворожих впливів та нищівних засобів, і намагатись її розвивати, бо тільки тим способом можуть втриматися при житті та доказати своїм поневолювачам, сусідам та всім іншим народам, що, не зважаючи на їх незавидну долю вони таки живуть і не хочуть загибати, але прямують до щораз кращого розвитку та самостійности.

Культура кожного народу є цією леґітимацією, якою він може виказатися на широкому полі міжнародних взаємин та довести свою ідентичність, свою окремішність від інших народів та своє духове наставлення, бо культура — це не кусок паперу, який можна навіть підробити, але реальний доказ, якого нічим не можна заперечити, ані піддати під сумнів.

Тому не диво, що кожний нарід старається постійно розвивати свою рідну культуру, її ушляхетнювати та зберігати усі культурні цінноці. Саме тому організують бібліотеки, архіви, музеї, щоб зберігати все те цінне, що дається зберегти, та все це показати світові, щоб його переконати, що культура цього народу існує від віків і постійно розвивається і збагачується. Тому зберігають навіть напівзруйновані звалища давніх будівель (святинь, замків, пірамід, брам та под.), бо вони є також переконливим доказом її.

Культура українського народу належить до найстарших культур світу. Початки її сягають кількох тисячоліть перед народженням Христа. Про це свідчать різні знахідки, викопані в землі, як трипільська кераміка, давні гроби, присипані землею звалища давніх укріплень, будівель і багато іншого. Великим нещастям нашого народу є це, що від найдавніших часів через наші землі перекочовувались сотні різних наїзників, які нищили не тільки людей, але і культурні матеріяльні здобутки. Це саме робить і теперішній наїзник — Росія. Він хоче створити один „совєтський", тобто московський, нарід, а щоб це осягнути, йому треба позбутися культури, що її витворив наш нарід протягом свого існування. Йому стоять на заваді ці так важливі і переконливі свідки, що їх наш нарід зберігав у своїх музеях, бібліотеках, архівах та інших сховищ. Він перефабриковує нашу історію та наше походження.

Та Господь з а р я д и в так, що частина українського народу знайшлась у вільному світі і вона має змогу і обов'язок не тільки плекати та розвивати нашу українську культуру, але й доказати світові, що мимо варварських заходів нашого поневолювача, наш нарід живе, плекає і розвиває свою вікову культуру та зберігає все це, що треба і можна зберегти, організуючи церкви, бібліотеки, музеї та архіви у важливіших містах широкого світу.

Наслідки цього бачимо кругом себе. Ось недавно появилася в пресі відбитка великої картини, що її приготовили чужі нам мистці з нагоди Евхаристійного Конґресу, що відбудеться літом 1976 р. у Філядельфії. На цій картині представлено центр міста з його важливішими будівлями та мешканцями, і тут бачимо українську церкву, а на іншому місці українську жінку з дівчинкою - підлітком, убрані в український народний одяг, прикрашений вишивками.

Пригадуємо про ці справи тому, щоб заохотити нашу молодь краще пізнати культуру своїх предків, нею дорожити, її розвивати та зберігати, а також просити усіх батьків, щоб допомагали в цьому своїм дітям. Так складається, що наша недосвідчена молодь знайшлася під дуже сильним тиском чужих культур та спеціяльно придуманих виховних засобів, метою яких є перетягнути цю молодь на свою сторону та „перетопити" в чужому казані.

Щоб не стати погноєм для чужих, ми мусимо присвятити дуже багато сил та заходів, щоб виховати дітей на вірних синів та дочок нашого нескореного, хоч поневоленого народу.

Найбільш переконуючими засобами та найбільш успішними методами у вихованні нашого молодого покоління є пізнати, розуміти і розвивати свою рідну культуру.

На перший плян висувається рідна мова, яку треба солідно плекати в кожній нашій родині від перших днів життя наших дітей. Дуже важливим чинником у вихованні є наша українська церква, очевидно з українською мовою. Важливу ролю відограє рідна книжка та своя газета, які в першу чергу повинні читати та шанувати самі батьки, щоб за їх прикладом поступали їх діти, читаючи книжку та газетку, відповідну до їх віку.

На окрему увагу заслуговує плекання народної творчости, тобто плекання рідної пісні, казки, а далі — вишивок, різьб, писанок і под., що повинні служити прикрасою кожного українського дому.

Буде дуже корисно, коли діти разом з батьками буватимуть на наших концертах, урочистих обходах, відвідуватимуть мистецькі вистав-ки, музеї та бібліотеки, а також, коли ці наші діти та молодь самі виступатимуть на різних імпрезах. Такі відвідини та співучасть часто вимагають ширших пояснень батьків, або інших осіб, які з тими справами добре обізнані, бо належне зрозуміння справи буде притягаючою силою до докладнішого пізнання і розвитку нашої культури.

Очевидна річ, що школа українознавства може і повинна відогравати тут дуже важливу ролю. На цьому ширше не спиняємося, бо це самозрозуміла справа для всіх думаючих людей.

Таке виховання нашої молоді може дати запоруку, що не тільки вона, але її спадкоємці зуміють належно заховати свою ідентичність та причинитись до того, щоб широкий світ пізнав нас і нашу культуру, та тим самим допоміг нам боротись з нашими ворогами.

І. Вовгук

КОЛЕКТИВНЕ ВЕСІЛЛЯ В КОШАРІ

II

Одним словом, перестарались, поспішаючи за комплексною програмою пов'язати насадження „совєтських звичаїв" з виконанням виробничих завдань, а треба поволі, тоді й марнотратства можна уникнути. І в тому напрямкові працюють „наштамповані" в ідеологічних заведеннях „отечества" кадри, розробляючи докладні вказівки про те, як треба обробляти людей національних спільнот, щоб вони визбувались „релігійних і національних забобонів", відчужувати їх від національного клімату, „від національної обмежености", а насаджувати „отечественний" патріотизм („Ізвєстія", 11-го грудня). Нові звичаї, за задумом ідеологів московського великодержавства мають допомогти імперському урядові СССР у перебудові структур н а ц і ональних спільнот, в творенні одноманітного совєтського суспільства.

Вказуючи на великі видатки і недоладну організацію весілля в кошарі, Саідбаєв пише, що він бачив відповідні вказівки, як те треба робити. Ось його опис їх у „Правді": „Надруковані в друкарні, вони до найменших дрібниць перелічують „норми" видатків на переведення весілля, почавши від кількости продуктів, необхідних для приготування плова (товста їжа з баранини і рижу), і кінчаючи кількістю пар калош і комплектів парфюми на подарунки родичам нареченої". Отож, про все подумали і передбачили виконавці імперської уніфікаційної політики націй через обмосковлення національно - культурного життя їх, накидаючи нові обичаї, щоб витіснити вікові традиції національні, як соціяльні „боляки минулого".

Боротьба з ними, як наголошує підсовєтська преса, є невід'ємна від боротьби за підвищення „продуктивности праці" та „ефектовности виробництва". В тій боротьбі одним з найважливіших завдань партії є підвищення ідейно-виховної праці в масах, викорінюючи „соціяльні болячки" минулого, щоб „осягнути повну соціяльну однорідність совєтського суспільства". Хто зна чи в наступній п'ятирічці, пляни якої за партійно - урядовим велінням з „ентузіязмом" схвалюють трударі, колективні весілля не пробуватимуть запровадити в усіх колективах спеціялізованого сільського господарства. Очевидно ж, пов'язуючи нові обряди з виконанням виробничих плянів.

❖

В національних республіках імперського комплексу СССР відбуваються обласні партійні конференції, на яких укладаються пляни боротьби за виконання виробничих завдань у промисловості і сільському господарстві в наступному році і дев'ятій п'ятирічці, що її називають якісною. Досі головним в совєтському царстві підневільної праці людей було виконання кількісних показників, а в десятій п'ятирічці до кількости долучиться й боротьба за якість. Після грудневого Пленуму ЦК КПСС, на якому схвалено господарські пляни десятої п'ятирічки (1976-1980), в „Правді" відведено окреме місце для матеріялів конференцій. На них, як твердиться в офіціозі партії, ідуть великі розмови про зміцнення пляново ї дисципліни. А говорити є про що. Замість запльнованих 215,6 мільйонів тонн збіжжя в 1975 році зібрано 137 чи 135 мільйонів тонн, біля 35 відс. менше, як передбачено і потрібно. Неврожаї стали невід'ємними супутниками колективістичної системи сільського господарства в СССР.

Розміри недобору зерна такі, що навіть великі закупи його в ЗСА і інших державах не забезпечать всіх потреб країни. Керівник дослідного відділу в міністерстві сільського господарства ЗСА якось принагідно заявив, що „їм доведеться вирішити, чи зменшити випікання хліба, чи скоротити поголів'я худоби". І це після десятирічного господарювання з його бомбастикою про велике збільшення зрошувальних площ, механізацію, хемізацію, спеціялізацію і безліч інших заходів, описаних в спеціяльно виданій книзі про невгамонного реформатора.

В передовиці партійного офіціозу „Ленінським шляхом до комунізму" ствердженo, що за п'ять років брежнєвської п'ятирічки „на розвиток сільського господарства вкладено понад 131 більярд карбованців — на 49 мільярдів більше, як у восьмій". А „середньорічна продукція хліборобства і тваринництва збільшувалась в порівнянні до восьмої п'ятирічки на 10 мільярдів карбованців" („Правда", 6-грудня). Тільки біля третини нового вкладу в сільське господарства поверталося в збільшеній продукції. І то за імперською статистикою з її відомими маніпуляціями.

„Наштамповані" фахівці шукають за способами поліпшення цього невідрадного стану, письменники прославляють видуманих „героїв" праці, адміністративно - політичний апарат організовує „штурми" в соціялістичних змаганнях, а діла немає. Серед промислових країн у світі в СССР найнижча продуктивніс т ь праці. „Царство праці і свободи", так голосно оспівувані революціонерами в революції, — в імперській системі СССР большевики перетворили на неволю й кріпосницьку працю, а люди посвоєму радять собі, знаходять „свободу", огинаючись, уникають цю рабську працю. Американський журналіст Аксельбанк, який вісім років прожив у Москві, розповів у журналі „Нюзвік", що один науковець у Москві пояснив низьку продуктивність праці так: „В СССР люди уміють володіти такою свободою, якої мабуть немає ніде в світі — свободою не працювати". Вона є великою зброєю в боротьбі проти рабської системи московського соціялізму. Посилення виховної, ідеологічної праці для насаджування совєтської обрядовости в боротьбі з національними ідеями, яку Саідбаєв радить вести „розумно, по партійному", справі не допоможе.

(Кінець)

ЗЛОДІЇВ НЕМА, КРАДУТЬ ЛЮДИ...

(Л. В.). — На запит, чи в селі є злодії, селяни в Західній Україні, звичайно, відповідали: ні, злодіїв нема, люди самі крадуть! Подібне діється тепер в підсовєтській Україні, як це виходить із статті О. Бібічева: „Кримінологічне дослідження розкрадань соціялістичного майна", надрукованої в журналі „Радянське п р а в о" число 9. Вона подає цікаві дані, одержані в результаті анкетного опиту осіб, засуджених за розкрадання державного і громадського майна. Отже, хто саме в УССР найбільше краде?

Анкета включала питання, які стосувалися: „особи розкрадача, його соціяльної активности, мотивів розкрадань, матеріяльного становища розкрадачів, причин і умов, що сприяли розкраданням" тощо. Аналіза відповідей на анкету виявила, що кількість чоловіків, засуджених за розкрадання, набагато перевищує кількість жінок, засуджених за ці злочини: чоловіки становлять 79 відс. і жінки — лише 21 відс. Частина розкрадань (переважно чоловіками) вчинюється з метою продажу викраденого для придбання горілки.

Дослідження виявило також, що „існує певна залежність між рівнеб освіти і культури людини та її ставленням до соціялістичої власности. Особи з низькою освітою і культурним рівнем частіше допускаються розкрадання". Найбільша група розкрадачів має освіту 5-7 кляс початкової школи. Особи із закінченою освітою „становили незначну частину розкрадачів". Опитування також виявило, що розкрадачі „не виявляють особливого інтересу до читаня книжок, журналів, газет". Вони також переважно не мають нахилу до „гоббі", як, напр., малювання, фотографія, спорт, художня самодіяльність. Вони малоактивні в громадській і виробничій діяльності, багато з них „є порушниками трудової і виробничої дисципліни". Кожний третій з опитаних мав до засудження по кілька стягнень за нетверезість, запізнення на працю, розкрадання, брак тощо.

Серед мотивів розкрадання „Радянське право" заперечує здогад про низький матеріяльний рівень розкрадачів, заявляючи, що той рівень „не має впливу" на крадіжки, хоч „серед розкрадань, вчинюваних неповнолітніми, — пише „Радянське право", — дуже поширеними є крадіжки з продовольчих м а г азинів (крамниць) таких продуктів, як цукерки, ковбаса, вино тощо". (Від повного столу тяжко вірити, щоб підліток ішов красти . . .. ковбасу.

Деякі особи крадуть, щоб „жити на широку ногу", — каже „Р. П." — хоч „в основі цього мотиву лежить викривлене поняття про потреби і способи їх задоволення", — пояснює журнал.

До умов, що сприяють розкраданню, „Радянське Право" зараховує „неналежну охорону соціялістичного майна", недоліки в „пропускній системі" (ця „пропускна система" на зрозумілій мові означає — перешукуваня людей, які виходять з підприємства, установи, крамниці, чи не заховали чогось на собі. Л. В.), „незадовільний облік матеріяльних цінностей (...) відсутність „обстановки нетерпимости до фактів розкрадань, мовляв, „є випадки байдужого ставлення до дрібних розкрадань". „Вчиненню розкрадань значною мірою сприяє порушення партійного принципу добору і розстанови кадрів на матеріяльно відповідальні посади", — каже „Радянське право", вмовляючи в читача, що партійний квиток — це запорука чесности.

Щоб боротися із цим злодійством треба... підвищити матеріяльний і культурний рівень народу. До такого висновку мусів всупереч собі прийти і автор з журналу „Радянське право", хоч і зазначив вище, що матеріяльний рівень не впливає на існування проблеми розкрадань. Наприкінці своєї статті він каже:

„Як свідчать дослідження, рівень боротьби з розкраданням соціялістичного майна залежить від постановки господарсько - організаторської та виховної роботи. Поліпшення її є одним з основних напрямків економічної політики партії і уряду(...), яка має основним завданням підвищення матеріяльного і культурного рівня народу".

Наталія Войновська

УКРАЇНСЬКА ЖІНКА В СПОРТІ

(1)

Щоби писати про спорт, а зокрема про легкоатлетику і участь української жінки в ній, треба піти назад до 30-их років. В тім то часі спорт на західньоукраїнських землях дійшов до зеніту розвитку. Не було в Галичині міста, села, а то й закутини, де б спорт не йшов у маси.

Великим подвижником і батьком української фізичної культури був проф. Іван Боберський. Діяльність його в спортово-руханковім товаристві Сокіл — Батько в роках перед Першою світовою війною дала поштовх до розвитку всього, що було зв'язане зі спортом. Вміло ведена шведська і німецька руханка дала в пізніших роках наслідки на спортовім майдані Сокола-Батька, де щороку відбувалися легкоатлетичні змагання за краще ім'я української жінки-спортсменки. Учителями руханки тодішньої молоді в 30-их роках були: Д. Навроцька, О. Суховерська, П. Зимак, С. Гайдучок, і інструктори руховики, що їх заступали, були брати Т. і С. Білостоцькі, Худяк (що скінчив Ц.І.В.Ф.) С. Коцюба.

Так то виросло одне покоління, вірне ідеї української фізичної культури, що стало на службі української нації, мимо інертности і пасивности тодішнього українського громадянства, бо на змагання легкоатлетичні приходили лише фанатики і любителі, які цікавилися спортовим зусиллям молоді.

Хтось запитає, що пхнуло і спонукало мене до легкоатлетики, і я відповім „бажання чесно змагатися". На спортове грище ішла тренувати молодь. Ішли ми різними дорогами, через Стрийський парк, Кадецьку вулицю, Софії, Вульку, одні через видолинок, другі через головну браму. На брамі тоді стояв малий дімок праворуч, і в нім урядував п. Вербицький (батько політв'язнів 'Вербицьких). Знав він кожного з нас і всі ми його знали. Він тоді був господарем грища і свою службу сповняв сумлінно, ми любили його, а він відносився до нас по-батьківськи.

„Україна" — футбольна дружина тренувала звичайно коло одних воріт і часами займала середину грища, а ми по їх протекції („Україна" платила за майдан) де попало, там і було добре, важне, що по більшій часті біжня була вільна, і ми на ній завжди тренували, тому і не диво, що штафети в нас були без закиду; а спеціяльно в передачі палок, ми українці могли похвалитися успіхами перед нашими сусідами, а особливо за зразкову передачу палки! Чи хтось з читачів пам'ятає, і бачив в телевізії фатальну американську мужеську штафету 4 х 100 на останній Олімпіяді?

Як настали вакації, одні їхали до своїх домів, брали зі собою своє спортове приладдя, як кулю, ратище і диск, і на вільному полі чи оболоню тренували і приготовлялися до Крайових легкоатлетичних змагань, а другі, як не мали де їхати, лишалися в місті, і дальше приходили пішки на грище Сокола-Батька тренувати. Ми радо під час вакацій допомагали п. Вербицькому порядкувати грище. Косили з ним траву, сушили її, згортали і носили сіно до шопи. Возили тачками землю, зрівнювали і латали діри, що ми самі поробили в часі тренінгів, бо викопували на старті долки, потрібні до вибігу. Як змучилися, ішли на перекуску під крислаті липи, сідали на лавки і ми тоді традиційно заводили спортові дискусії в товаристві колишнього спортовця проф. Едварда Жарського, який був спортовим суддею і спортовим критиком, що розумівся на легкоатлетиці дуже добре.

Крім Едварда Жарського тренерами з доброї волі були ще п. Волинець (колишній клясичний борець), він тренував учениць з III Держ. Семінара „С.К.У.Д." (Спортовий Клюб Українських Дівчат), де учителькою руханки була Д. Навроцька, і учениць гімназії С.С. Василіянок, де учителькою була О. Суховерська, а д-р Барусевич старший, що мав закінчений Ц.І.В.Ф., допомагав загально всім, як тільки з'явився на грищі. Він давав нам перекрасні лекції і поради з легкоатлетики, а ми ловили все, щоб засвоїти собі.

Найбільш авторитетним тілом у спортовому житті був Український Спортовий Союз. Він реґулював все спортове життя і змагав до незалежности від сторонніх чужих чинників. Український Спортовий Союз робив календар змагань на біжучий рік, і ми всі спортовці карно його придержувалися. Легкоатлетичний сезон зачинався бігом навпростець, відтак слідували: День Українського Спортовця, Окружні легкоатлетичні змагання, Крайові легкоатлетичні змагання, П'ятизмаг, Тризмаг і щоякийсь час відбувалися Запорізькі Ігрища.

Хочу на тім місці згадати перших активних піонерок легкоатлетики, що ними були семінаристки III. Держ. Семінара (Львів), які мали назву С.К.У.Д., що зачинали від народження легкоатлетики на західньоукраїнських землях, це змагунки: Шпот, Снилик, Пригода, Дмитрів, Коцюба, Левкович, гімназія С.С. Василіянок (Львів), Сітницька, Кордуба, і їх послідовниці — У.С.К. „Беркут" Перемишль: Гузар, Секела, Сенечко, Опока; УСК „Плай" Львів: Лазорко, Кобзяр, Кос; „УССК" Львів: Колтунюк, Якубів, У.С.К. „Стріла" (Львів): Стефанівська, Нижанківська, Наконечна. СК „Тризуб" Богданівка — Львів: Повзанюк, Коломия: Н и к о л и ш и н ; Стрий: Пицівна.

(Продовження буде)

ПЛЯН НОВОЇ СОВЄТСЬКОЇ П'ЯТИРІЧКИ ДОКАЗУЄ ПРОВАЛ ПОПЕРЕДНЬОЇ

Москва. — Уряд СССР, проголошуючи десяту п'ятирічку, не залишив сумніву, що совєтського громадянина очікує в слідуючих п'ятьох роках майже спартанське життя більшої видайности праці і меншої кількости предметів ширшого вжитку. Плян нової п'ятирічки, поміщений на п'ятьох сторінках московської „Правди" за підписом Леоніда Брежнєва, буде „продискутований" на 25-му конґресі Комуністичної партії СССР, який відбудеться в лютому 1976 року, одначе затвердження його вважається тільки звичайною формальністю.

„Головним завданням десятої п'ятирічки — це переведення в життя напрямних комуністичної партії до підвищення матеріяльних і культурних стандартів населення на базі динамічного і збалянсованого розвитку соціялістичної продукції і підвищення її видайности, приспішення технологічного проґресу, вищої видайности праці і найбільш інтенсивних зусиль для покращання якости праці в усіх ділянках національної економіки," говориться у вступному реченні проголошеного пляну, яке совєтська преса подає з особливим підкресленням. В основному плян нової п'ятирічки, як і попередні, кладе наголос на тяжку індустрію і хліборобство ,цим разом беручи до уваги майже катастрофальні недобори в плянах намічених попередньою п'ятирічкою. В індустрії предметів ширшого вжитку намічується ріст на 30-32 відсотків, тобто на 35 відсотків нижчий від попереднього. Ріст тяжкої індустрії передбачається на 35-39 відсотків, тоді коли дев'ята п'ятирічка була намітила його на 47 відсотків, з чого осягнено

(Закінчення на стор. 4-ій)

АНТИКОМУНІСТИЧНА...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

марксистський режим Альєнде... Зокрема боротьба за свободу за залізною заслоною і зрив інтелектуалістів типу — Валентина Мороза, Вячеслава Чорновола й інших — унаявнює, що комуністи є серед ділеми внутрішнього активного опору й зовнішньої пресії.

Після упадку В'єтнаму, насилля в Камбоджі і Ляосі, приходить черга на Тайлянд. Комуністи північної Кореї приготовляють аґресивну війну... Аґресія в східньому Тіморі вказує на спробу поширення комуністичного впливу в Океанії. Росіяни розбурхують неспокої на Близькому Сході, щоб внеможливити ЗСА довести до замирення взаємин в тій частині світу. У наслідку російських імперіялістичних зазіхань, ввесь Азійсько-Тихоокеанський обшир є розбурханий і загрожений. В обличчі цієї загрози вільні тихоокеанські азійські нації спромоглися на нове порозуміння й найвищу сторожкість супроти комуністичної тактики „об'єднаного фронту" і аґресивних мілітарних потягнень. ЗСА заявили, що за ніяких умов не заберуть своїх оборонних військ з Південної Кореї, і — коли необхідно — вжиють атомової зброї в захист Корейської Республіки. Корейська Республіка геройсько продовжує свою протикомуністичну боротьбу, а уряди Індонезії, Сінгапуру, Філіппін, Маляйзії і Тайлянду розгортають акції проти інфільтрованих комуністичних ворохобників і субверсії. Китайська Республіка зусильно приготовляє свою визвольну війну.

Майбутнє Азії це зростаюча сила антикомунізму!

21 Конференція АПАКЛ під гаслом: „Спасайте Азію — консолідуйте Антикомуністичний Фронт"! — протестує проти політики насилля і таємної дипломатії між Вашінґтоном і Москвою, а також Вашінґтоном і Пекіном, зокрема якщо це виходить на шкоду поневоленим народам, або Китайської Республіки, Корейської й інших вільних країн. ЗСА, як тихоокеанська нація і лідер вільного світу, повинні зрозуміти, що ціллю комунізму є методами субверсії опанувати ЗСА і скомунізувати світ за поміччю східної політики детанту і „нормалізації взаємин" з російськими і китайськими комуністами. ЗСА повинні повести вільний світ до вирішальної перемоги проти комунізму. Тільки сила є запорукою тривалої справедливої свободи. ЗСА повинні оформити нову азійську стратеґію і створити новий ланцюг оборони. Після упадку Індокитаю це є — Корейська Республіка, Японія і Китайська Республіка, ЗСА повинні бути у цьому комплексі.

Індокитай став доменою гегемонії російських і китайських комуністів. АПАКЛ підтримує антикомуністичні зусилля Індонезії, Маляйзії, Філіпін, Тайлянду, рекомендуючи, щоби вони не діяли сепаратно, але об'єднали свої кроки проти комуністичних аґресивних і субверсивних зазіхань.

АПАКЛ апелює до націй Близького Сходу, багатих на природні копалини, щоб усвідомили комуністичну загрозу з її гаслом: „Діли й пануй".

Океанія з Австралією й Новою Зеляндією повинні включитися в антикомуністичний фронт задля тривалого майбутнього.

В обличчі чимраз більше зростаючої хвилі бравурних виступів — борців за волю за залізною заслоною і завжди зростаючої боротьби поневолених народів за національну незалежність, АПАКЛ закликаємо усі вільні уряди й народи дати позитивну підтримку протитиранській боротьбі інтелектуалістів і працюючих мас на китайському суходолі, північної Кореї, В'єтнаму, Камбоджі і Ляосу та національно-визвольним рухам за російською залізною заслоною. Наполягати й апелювати до всіх волелюбних народів й вільних урядів світу дати всяку можливу допомогу визвольним рухам за волю і національну незалежність їхніх країн! — сказано в кінцовому комунікаті.

Чергова Конференція АПАКЛ відбудеться в Сеулю, Корея, у травні 1976, щоби рух АПАКЛ висунути на перший фронт протикомуністичної боротьби.

СССР і Туреччина нав'яжуть тісніші зв'язки

Москва. — Уряди Совєтського Союзу і Туреччини вирішили в найближчих днях підписати політичні документи про нав'язання тіснішої співпраці і дружніх відносин між обома країнами. Як відомо, минулого тижня перебував в Туреччині з чотироденною офіційною візитою совєтський прем'єр Алєксєй Косиґін, який їздив туди на запрошення турецького уряду. Туреччина, яка є членом Північно-Атлянтійського Оборонного Пакту (НАТО), невдоволена частинним сповільненням достав американської зброї. А. Косиґін, який зустрічався з президентом Туреччини Фагрі Куруторком і прем'єром Деміpелем, заявив під час влаштованого в його честь обіду, що він не бачить причин, чому Совєтський Союз і Туреччина не можуть бути приятелями.

У КИЄВІ ВИДАЛИ ЗБІРКУ ЮРІЯ КОСАЧА

Київ. — Видавництво художньої літератури „Дніпро" видало в листопаді ц. р. збірку Юрія Косача, до якої входять поезії з різних років і публіцистичні статті „на загальні і сучасні теми". Тираж книжки 3.000 примірників. Вступне слово до збірки написав Юрій Смолич, почесний голова товариства „Україна", яке займається „культурними зв'язками з українцями за кордоном" і видає пропагандивну газету „Вісті з України" та тісно співпрацює з органами КҐБ. У передмові Ю. Смолича між іншим говориться, що „Юрій Косач приходить до нас на позиціях активного поборника гуманізму — ворогом ворогів соціялістичного укладу, на твердій основі якого його рідний український народ у незламній дружбі з усіма радянськими народами далі успішно будує своє життя на полі економіки, господарства, науки і культури".

У Бері, В. Британія, похоронено Петра Демчука, кол. члена ОУН та вояка Дивізії „Галичина"

У місті Бері, у Великій Британії, відбувся 5-го грудня ц. р. похорон бл. п. Петра Демчука, колишнього вояка Першої Дивізії УНАрмії „Галичина". Відпровадили Покійного на вічний спочинок побратими з Дивізії „Галичина", члени Союзу Українців Британії, Об'єднання бувших Вояків Українців та Спілки Української Молоді і рідний брат Покійного Мирослав з донькою Марійкою, які прибули на похорон з Америки. Похоронні відправи в церкві св. Марії в Бері і на цвинтарі відслужив о. І. Гасяк місцевий парох.

Життьовий шлях бл. п. Петра Демчука, який народився 1910 р. в родині Василя і Марії Демчуків в селі Станин, Радехівського повіту, подібний до цілого ряду його ровесників української патріотичної молоді. Вже в юнацьких роках став Петро Демчук членом ОУН та був активним в громаді у драматичному гуртку і вів бібліотеку, закінчивши спеціяльний курс бібліотекарів „Дешевої Книжки".

У 1939 р. Петро Демчук виїхав до Німеччини, а вже в 1942 р. повернувся до дому, після чого зголосився до Дивізії „Галичина", щоб боронити рідний край перед большевицькою інвазією. В Дивізії пройшов цілу мандрівку аж до табору полонених в Ріміні. Ще з дому Петро Демчук привіз фах столяря і різбаря, а в Дивізії і в полоні продовжував курси фотографії, в тому теж заочні в Подєбрадах, Чехо-Словаччина. В таборі полонених Петро Демчук був співредактором часопису „Батьківщина" та викладачем на курсах фотографії. Він теж допоміг у втечі з полону поручникові С. Федюкові, який закінчив на волі студії зі ступенем доктора.

З полоненими Дивізії „Галичина" опинився Петро Демчук у Великій Британії, а по звільненні з полону поселився спершу у Менчестері, а потім в Бері. Від самого початку поселення в Британії був активним в Союзі Українців Британії, ОбВУ та в УКЦеркві. Був він щедрим жертводавцем на українські цілі, а зокрема на Катедру УКЦеркви та на церкву в Менчестері. Таким невтомним діячем був він до останньої хвилини свого життя, коли 26-го листопада ц. р. повернувшись з праці, упокоївся в Бозі на 65-му році життя.

Численною участю в похороні місцева українська громада Бері віддала належну останню прислугу і пошанувала цього українського патріота бл. п. Петра Демчука, який мріяв про вільну Україну та трудився для неї, але ненадійна смерть перервала його сповнене працею життя.

Н. Н.

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність, в нашій громаді і вільному світі нового свідомого члена!

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. інж. Михайла Савчука

Жертвують на Фонд Словників Науково-Дослідчого Т-ва Української Термінології

К. і Л. Богдани	$ 5.00	Я. і В. Криштальські	10.00
Б. і А. Бойчуки	10.00	Ю. і Х. Кушнірі	10.00
Е. і І. Голюки	10.00	Разом:	$ 45.00

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого
МУЖА, БАТЬКА і ДІДУНЯ
бл. п.
БОГДАНА КРАВЦЕВА
буде відправлена
ЗАУПОКІЙНА СВ. ЛІТУРГІЯ З ПАНАХИДОЮ
в суботу, 3-го січня 1976 року
о год. 8:30 рано
в церкві св. І. Хрестителя
719 Sanford Avenue в НЮАРКУ, Н. Дж.
ДРУЖИНА і ДІТИ

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ЛІСНИКІВ І ДЕРЕВНИКІВ в НЮ ЙОРКУ
ділиться сумною вісткою, що 27 грудня 1975 р. відійшов у Вічність

бл. п.
Інж. ПАВЛО ГРИГОРОВИЧ НІКІШИН
був. професор УТГІ — почесний член та сеньйор ОБУЛІД-у
ост. зам. у Бостоні, проживши 79 років.

Вш. Родині, Друзям та Знаномим висловлюємо глибоке співчуття.

Управа та Члени ОБУЛІД-у.

У глибокому смутку повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що 23-го грудня 1975 несподівано відійшов у вічність

бл. п. ВОЛОДИМИР СНІГУРОВИЧ

Похоронні обряди відбулись в Монтреалі 29-го грудня 1975 р. із Церкви Успення Пресв. Богородиці на українську секцію католицького цвинтаря на Монтрояль в Монтреалі, Канаді.

Горем прибиті:
ЗЕНОВІЯ — дружина
КВІТОСЛАВА — донька з мужем інж. ПАВЛОМ ПШИКОМ і сином ПАВЛУСЕМ
Сестри — ІВАННА і НАДІЯ
Брати — д-р МИХАЙЛО
д-р МЕЛЕТІЙ
о. БОГДАН
полковник ВІРОСЛАВ з родинами
Ближча і дальша Родина в Україні і діяспорі.

ГОЛОВНА УПРАВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ
і
ОКРУЖНА УПРАВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ в НЮ ЙОРКУ
— влаштовують —
в неділю, дня 11 січня 1976 р. о год. 2 по пол.
в ДОМІВЦІ СУА при 108 2-га Авеню в Ню Йорку
ЖАЛІБНІ СХОДИНИ
для вшанування пам'яті
св. п.
ОЛЕНИ ЛОТОЦЬКОЇ
Почесної Голови-Основниці Союзу Українок Америки.

ПОМИНАЛЬНА СЛУЖБА БОЖА
у сороковий день смерти за спокій душі
СВ. П. ОЛЕНИ ЛОТОЦЬКОЇ
відправиться
в НЕДІЛЮ, ДНЯ 11 СІЧНЯ 1976 року о год. 12-ій в полудне
у Церкві СВ. ЮРА в НЮ ЙОРКУ
До участи запрошуємо Членство СУА і Громадянство, зокрема колишніх її Співробітниць і Приятелів.

ПЛЯН НОВОЇ...

(Закінчення зі стор. 3-ої)

тільки 43 відсотки. В ділянці сільського господарства новий плян кладе багато скромніші вимоги як попередній, беручи до уваги передусім катастрофальні жнива цього року, які принесли заледве 137 мільйонів тонн збіжжя, що рівняється продукції 1913 року. Нова п'ятирічка намічує зріст видайности хліборобства на 14-17 відсотків — на 20 відсотків менше як дев'ята п'ятирічка. Неуспіхи в ділянці сільського господарства примусили совєтський уряд до закупу збіжжя в західніх країнах, що обтяжило державний бюджет коштом легкої індустрії з наявною шкодою для пересічного споживача, якого не забезпечено раніше обіцяними предметами ширшого вжитку. Проголошений плян не прикриває цього факту, що деякі намічені цілі попередньої п'ятирічки „не були вповні досягнені". Ріст заробіткових платень буде рівнож нижчий як в попередньому п'ятилітті, згідно з пляном. Передбачується, що пересічна платня робітників і службовців зросте на 14-18 відс. в 1980 р., тобто із теперішніх 140 рублів до 170 руб. Дещо більший ріст — поміж 24 і 27 відсотків — передбачається в платнях колгоспників. В ділянці сільського господарства совєтський уряд плянує перевести ряд поліпшень в наступних п'ятьох роках коштом близько 160 більйонів рублів, особливо в европейській частині СССР.

В ділянці енерґетики, яка є джерелом наплиту чужого капіталу для Совєтського Союзу, новий плян передбачає збільшену продукцію нафти і природного газу, але і менше зуживання, з наявним наміром на збільшений експорт. Для домашнього вжитку плянується збільшену продукцію вугілля і побудову більшої кількости нуклеарних енерґетичних станцій. Плян намічує збільшення закордонної торгівлі на 30-35 відсотків. В загальному, плян нової п'ятирічки ставить більш суворі вимоги до населення, передбачаючи менші користі і удогіднення для нього, що у висліді означає поступове „стягування поясів", як це відмічують західні коментатори.

ФУНДАЦІЯ УВУ В ЗСА...

Закінчення зі стор. 1-ої)

вивати свою плідну діяльність, це жертвенність українського громадянства у вільних країнах світу. Тому Дирекція Фундації Українського Вільного Університету закликає українське громадянство, розсіяне у вільному світі, головно в ЗСА і Канаді, ставати членами Фундації УВУ, ставати членами-творцями фінансової бази, на якій Український Вільний Університет міг би спирати свою діяльність для розвитку вільної, несфальшованої науки про Україну.

Приступаючи до праці, Дирекція Фундації проголосила комунікат, в якому м. ін. сказано:

„54 роки існування УВУ — це роки творчої праці, це роки великої виховної і видавничої діяльности, коли десятками наукових праць Український Вільний Університет збагатив не тільки українську, але й світову скарбницю науки.

Коли чужі наукові і політичні чинники визнають і доцінюють Український Вільний Університет, коли на американських і канадських університетах знаходимо велике число професорів і викладачів, які здобули високу освіту на Українському Вільному Університеті, ми не сміємо стояти осторонь тих великих завдань, які накладає на нас жорстока дійсність.

Коли сьогодні, на наших очах і на очах вільного світу, відвічний ворог України — Москва, палить українські бібліотеки, нищить українську культуру і її носіїв, ми не сміємо допустити до цього, щоб носій української науки поза межами України — Український Вільний Університет, через фінансові труднощі мусів тепер сповільнити, або припинити свою творчу працю.

Своєю жертвенністю на фонд Українського Вільного Університету ми докажемо нашу національну зрілість. Ми докажемо Москві, що вона передчасно глузує в своїх виданнях, коли пише що: „гніздо буржуазних націоналістів УВУ, з браку фінансових засобів мусить перестати існувати".

Тому до Вас, Вельмишановна Українська Громадо, наше прохання. Поможіть своєму Українському Вільному Університетові щедрою жертвою. Нехай не буде ні одної української родини чи організації ,які не були б членом Фундації Українського Вільного Університету. Виповніть поміщену внизу членську заяву і перешліть її на адресу Фундації УВУ" — сказано в комунікаті, що його підписали.

За Дирекцію і Екзекутиву фундації:

Іван Буртик — голова, проф. Петро Гой — 1-ий заступник, д-р Іван Марченко — 2-ий заступник, проф. Дмитро Боднарчук — англомовний писар, мґр Галина Бобиляк — українськомовний писар, проф. Іван Рудакевич — фінансовий референт та д-р Олександер Ничка — екзекутивний директор і члени Дирекції: проф. Леонід Рудницький, проф. Василь Лучків, проф. Евген Федоренко, мґр Теодор Воляник, проф. Іван Гвозда, проф. Степан Чорній, проф. Мирон Новосад, мґр Імре Кардашинець, д-р Осип Мороз .Члени Екзекутиви: д-р Володимир Душник, проф. Василь Іващук, д-р Анна Бойцун, д-р Онуферко, д-р Василь Вергун, д-р Роман Кос, інж. Володимир Бакалець, п. Надя Кух.

Адреса Фундації:

Ukrainian Free University Foundation, Inc., 240 Hope Avenue, Passaic, New Jersey 07055.

ЧЛЕНСЬКА ЗАЯВА

Я нижчепідписаний ....

заявляю своє бажання — бажання організаціїз, яку заступаю — стати

.... звичайним членом, ... членом добродієм,
.... членом меценатом, ... членом фундатором

Фундації Українського Вільного Університету

і зобов'язуюся вплатити одноразову членську вкладку у висоті:

.... $ 100.00 для звичайних членів
.... $ 500.00 для членів-добродіїв
.... $ 1,000.00 для членів-меценатів
.... $10,000.00 для членів-фундаторів

Зголошену суму зобов'язуюся заплатити до ....

Ім'я і прізвище, або назва організації:

....

Адреса ....

Дата ....

Підпис апліканта

....

Вечір музики, пісні, танку і гумору

Трентон, Н. Дж. (юко) — Заходами Управи Українського Народного Дому в Трентоні, Н. Дж. головою якого є Іван Чапля, відбулась тут в неділю, 30-го листопада ц. р. цікава імпреза під назвою: „Вечір музики, пісні, танку й гумору". У цій імпрезі, з якої чистий дохід призначено на потреби УНД-ому (в його приміщеннях знайшли прибіжище: Вищі Кляси Школи Українознавства (дир. проф. д-р Лариса Онишкевич), місцева Станиця ОУМ „Пласт" (станичний: пл. сен. Іван Гафткович), два відділи СУА, Спортове Т-во „Тигри" і інші українські установи цього міста) — виступали: хор „Молода Україна" під проводом Зої Ґраур-Корсунь, бандуристки з Ню Йорку — Оленка і Віра Шумилович, балерина — Наталка Лазірко, гуморист Степан Магмет, ґітарист — інж. Володимир Осередчук.

Ця імпреза, душею якої був невтомний голова УНД-ому Іван Чапля, пройшла з великим моральним та матеріяльним успіхом. Авдиторія парохії св. свщм. Йосафата при 1195 Дуц Евню, була вщерть заповнена вдоволеною публікою, що грімкими оплесками нагороджувала усіх виконавців, з яких найбільше подобалися молоді дівчата — гості з Ню Йорку, сестри Оленка і Віра Шумилович, що при акомпаньяменті бандур відспівали низку народних і патріотичних пісень і солістка — танцюристка Наталка Лазірко. Танцювальний ансамбль при парафії св. Юрія Переможця в Трентоні — Ярдвілл „Чайка", що під знаменитим мистецьким керівництвом своєї учительки і опікунки Зої Ґраур-Корсунь із Філядельфії вже декілька разів запрезентувався трентонській та позамісцевій публіці та молодечий, мішаний хор „Молода Україна", що самотужки зорганізувався з трентонської молоді під мистецьким та фаховим керівництвом проф. Володимира Тритяка розгортає щораз то більшу і кращу діяльність. Знаменитий гуморист, Степан Магмет, забавляв публіку своїми оригінальними, дуже влучними дотепами на тему дня і проводив всією програмою як професійний заповідач, а віртуоз на гавайській ґітарі — інж. В. Осередчук, був на вершині свого небуденного таланту та орудування гавайськими ґітарами.

Після закінчення цієї гарної імпрези пані і панове з Управи УНД-ому вгощали учасників програми та гостей перекускою та чаєм. Ця чергова імпреза УНД-ому залишила по собі цілу гаму гарних і приємних вражень, а порожня каса УНД-ому збагатилася 400 дол. чистого доходу. Український Народний Дім в Трентоні, це релятивно молода установа, що своєю діяльністю протягом несповна десяти років під проводом жертвенних громадян міста Трентону висувається своєю важливістю та діяльністю на одне із передових місць серед різних установ і організацій столиці стейту Ню Джерзі.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

Український Літературно-Мистецький Клюб Ню Йорк, 149-2

Ню Йорк. — З Літературно-Мистецького Клюбу повідомляють, що в приміщенні цього Клюбу у п'ятницю, 2-го січня 1976 року о год. 7.30 вечора, відбудеться висвітлення історії українського мистецтва в прозірках п. н. „Візантійський стиль Київської держави" — продукції Любомира Вороневича і Богдана Певного.

НАЙКРАЩИМ ДАРУНКОМ

під ЯЛИНКУ
є
Студійна (Коледжова) Грамота УНСоюзу

ЯКА ЗАПЕВНИТЬ ВАШИМ ДІТЯМ І ВНУКАМ НАЙВАЖЛИВІШЕ:
ВИСОКІ СТУДІЇ, ЯКІ ВІДКРИЮТЬ ЇМ ДВЕРІ ДО ЩАСЛИВОГО
Й УСПІШНОГО ЖИТТЯ

ТАРЗАН, Ч. 7413. Дилема!

THE FEAR-STRUCK STALLION IS SUDDENLY AWARE THAT HE IS RIDERLESS —
AND THAT HE IS CAUGHT IN A DILEMMA...
...WHETHER TO KEEP RUNNING FROM AN ENEMY—OR RETURN TO THE SIDE OF A STRICKEN COMRADE!...

Переляканий жеребець раптом завважує, що він опинився без вершника... Тоді він находиться в дилемі... ...Чи має продовжувати тікати від ворога, чи вернутися на допомогу безпорадному приятелеві!...